

HZ. PEYGAMBERİN ARDINDAN BÖLÜNMELERİN SEBEBİ NEDİR?

Hocam merhaba, Peygamberimizin vefatından hemen sonra sahabeler arasında karışıklıkların ve bölünmelerin başlamasının sebebi nedir? Bunlar siyasal menfaat kaygılarından mı olmuştur? Peygamberimiz bunu engellemek için önceden önlemler almamış mıdır?

Cevap: Bu konunun geniş izahı için "Kur'ân-ı Kerim'e Göre Hz. Muhammed" adlı eserimi okuyabilirsiniz. Ama özetle söyleyeyim: Hz. Peygamber, kendisinden sonra yerine geçecek kimseyi belirlemedi. Bunu Müslümanların şurasına, yani consensüsüne bıraktı. Çünkü bu husus Kur'ân'ın emridir: *"Ve emruhum şûrâ beynehum: İşleri aralarında danışma, görüşme iledir."* Böylece Kendileri belki de Dünyanın Orta kuşağında ilk defa halk idaresinin temellerini atmış oldu.

Onun vefatı üzerine Medineliler bir an önce bir başkan seçmek üzere toplandılar. Oysa Arabistan halkı öteden beni medeniyet merkezi kabul edilen Kâbe halkı olan Kureyş Kabilesini lider görülerdi. Şayet Medineli biri Peygamber'in yerine devlet başkanı seçilseydi büyük kargaşa olur, hatta iç savaş çıkabilirdi. Bunu sezen Ebubekir böyle bir fitnenin bir an önce önünü almak üzere toplananlara hitaben Yarımada halkının, Kureyş kabilesini emîr tanıdıklarını söyledi. Tabii tartışma uzun sürdü. Hz. Ömer "Peygamber, hastalığında namaz kıldırmak üzere seni görevlendirdi. Onun öne geçirdiği insanın önüne kimse geçemez" deyip Ebubekir'e bey'at etti. Ardından Ebu Ubeyde, öteki Mekkeliler ve onların ardından da Medineliler bey'at etti. Fitne ve kargaşa önlenmiş oldu. Bu olay takriben üç gün sürdü. Henüz Peygamber'in na'sı kaldırılmamıştı. Halife olan Ebubekir, Peygamber'in defin işlemini başlattı. Peygamberimizin cenazesini Hz. Ali, Zeyd oğlu Üsâme, amcası oğlu Kusem yıkadı. Ve herkes, kadınlar, erkekler, çocuklar ayrı ayrı Hz. Peygamber'in üzerine cenaze namazı kıldılar. Kimse öne geçip de Peygamber'e cenaze namazı kıldırmaya cesaret edemedi.

Olay kısaca budur. Gaye, bir fitnenin ve kargaşanın önlenmesiydi. Ben Ebubekir gibi bir zatın, dünya endişesiyle hareket ettiğine kesinlikle ihtimal vermem. Öyle olsaydı vefat edeceği sırada kendi oğullarından birinin seçilmesini önerebilirdi. Ama bunu yapmadı, Ömer'in seçilmesini önerdi. Allah onlardan razı olsun!